View metadata, citation and similar papers at core.ac.uk
brought to you by CORE
provided by Electronic Archive of the Ukrainian Medical Stomatological Academy

Література

1. Івашньова С. Використання соціальних сервісів та соціальних мереж в освіті / С. Івашньова // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. - 2012. - № 2. - С. 15-17.

2. Щербаков О. В. Соціальна мережа для підтримки навчального процесу у ВНЗ / О. В. Щербаков, Г. А. Щербина // Системи обробки інформації. Інформаційні технології в освіті і медицині. - 2012. - Вип. 8 (106). - С. 159-162.

3. Дюлічева Ю. Ю. Досвід використання соціальних мереж у коледжах та університетах США / Ю. Ю. Дюлічева // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. - 2012. - № 19 (254). - Ч. І. - С. 245-250.

4. Шульська Н.М., Матвійчук Н.М. Соціальні мережі як ефективне середовище викладацько-студентської комунікації в навчальному процесі. Інформаційні технології і засоби навчання, 2017, Том 58, № 2. С. 155-168.

5. Соціальні мережі в Інтернеті [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://forum.forua. org/index.php?topic=103.0.

УДК 378.147:611.01

НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА РОБОТА СТУДЕНТІВ - ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ

О.О. Тихонова, Я.А. Тарасенко
Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава, Україна

Навчально-дослідницький підхід в навчанні студентів з кожним роком набуває все більшого значення. Цьому питанню приділяється особлива увага у рамках проекту реформування вищої медичної освіти. Навчально-дослідна робота студентів (НДРС) є одним з основних способів розвитку аналітичного і творчого мислення. Анатомія людини - одна з основних доклінічних дисциплін, що створюють базу для подальшої медичної освіти. Анатоми працюють в тісному контакті з гістологами, фізіологами, біохіміками та іншими фахівцями, тому дослідник - анатом повинен володіти різними сучасними методами наукового пошуку. Все це дозволяє викладачам кафедри анатомії людини виховувати у студентів вже з самого початку їх навчання у вузі творче ставлення до свого предмету, пробуджувати у них інтерес, спостережливість, дослідницький підхід. Студент - це не тільки об’єкт навчання, він співучасник навчального процесу і наукового пошуку. Залучати студентів до дослідницького підходу в вивченні предмета, надати їм можливість проявити ініціативу, вміння творчо мислити, узагальнювати - це все і є завданням НДРС.

Однією з форм НДРС на кафедрі анатомії є аналіз індивідуальних відмінностей в будові кісток, м’язів, внутрішніх органів, судин і нервів в процесі вивчення на заняттях і самостійного препарування. Студенти виявляють особливості форми, будови органів, їх кровопостачання і іннервації,

проводять порівняння з даними літератури, намагаються пояснити появу відмінностей, пов'язати їх з впливом функції і факторів зовнішнього середовища, обґрунтувати значення виявлених особливостей у клініці. Результати препарування оформляються у вигляді протоколу, який захищається на практичному занятті в групі за участю викладача.

Іншою формою НДРС є залучення студентів до роботи з науковою літературою, що оформляється у вигляді рефератів і презентацій. При підготовці реферату студенти набувають навичок пошуку необхідних відомостей, в тому числі, в системі Інтернет, роботи з бібліографією. Змістовні реферати демонструються на стендах кафедри по НДРС, а цікаві презентації демонструються не тільки на практичних заняттях, але і на засіданнях студентського наукового гуртка кафедри. У робочих програмах дисципліни відповідно до нових вимог одним з розділів є тематика навчально-дослідницької роботи та рефератів. Даний розділ складений з урахуванням профілю факультету. Для студентів медичного факультету рекомендуються наступні теми: «Варіанти та аномалії розвитку м'язів», «Варіанти та аномалії розвитку органів дихальної системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів сечової системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів жіночої статевої системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів чоловічої статевої системи», «Варіанти та аномалії розвитку органів імунної та ендокринної системи», «Аномалії розвитку артеріальних судин», «Аномалії розвитку венозних судин», «Морфо-функціональні особливості кровопостачання екзокринних та ендокринних залоз», «Шляхи відтоку лімфи від органів грудної порожнини», та ін. Для студентів педіатричного факультету пропонуються наступні теми НДРС і рефератів: «Вікова анатомія серця», «Вікова анатомія артеріальних судин», «Розвиток судин в пренатальному періоді онтогенезу людини», «Розвиток черепа і його аномалії», «Вікові особливості будови і топографії серця», «Шляхи відтоку лімфи від органів черевної порожнини» та інші. Для студентів стоматологічного факультету пропонуються наступні теми НДРС і рефератів: «Варіанти та аномалії розвитку черепа», «Статеві та індивідуальні особливості черепа», «Морфо-функціональні закономірності будови слизової оболонки різних органів травного каналу», «Морфо-функціональні особливості кровопостачання органів травної системи» та ін.

До НДРС також належить освоєння студентами анатомічних методик дослідження, в тому числі, препарування. Студенти не тільки препарують, вони виготовляють кісткові препарати, опановують методику корозії, ін'єкцією судин, використовують метод мікропрепарування нервів (за В.П. Воробйовим).

Студентам пропонується кілька тем на вибір, за якими вони готують мультимедійні тематичні презентації на 5 - 7 хвилин. Підготовлена презентація представляється потім на одному з практичних занять. Реферат, результати НДРС, оформляються в друкованому та електронному вигляді і здаються викладачеві. Обов'язково складаються план і список літератури, наводяться ілюстрації. Презентації, представлені студентами, оцінюються в балах,

результати додаються до навчального рейтингу студента. На кафедральних нарадах обговорюється та затверджується організація НДРС на кафедрі, створений стенд НДРС, на якому представлений список рекомендованих тем для виконання, зразок оформлення протоколу із препарування, список літератури, демонструються кращі реферати студентів. Анатомічні препарати, виготовлені руками студентів, зберігаються в музеї кафедри і демонструються на практичних заняттях. Презентації, підготовлені студентами, доповнюють матеріал практичних занять і викликають чималу зацікавленість студентської спільноти.

Роботу в студентському науковому гуртку (СНГ) можна віднести до активних методів навчання студентів, що розвивають здатність творчого застосування знань, підвищення мотивації до навчання, реалізації якості освіти, розвитку здатності до аналізу, систематизації та узагальнення наукових знань.

Робота гуртка СНТ може бути різнопланової як за формою, так і за змістом. Традиційна діяльність гуртка передбачає проведення засідань, присвячених різній тематиці, а також включають теоретичні повідомлення. При студентському науковому гуртку кафедри анатомії людини працює секція препарування. Значні результати можна отримати в ході науково-дослідної роботи студентів. В умовах розвитку системи менеджменту якості необхідно залучати більшу кількість студентів до роботи в гуртку, що дозволить підвищити мотивацію і поліпшити якість підготовки. Практикуються спільні засідання гуртка при кафедрі анатомії людини з кружками кафедр загальної і дитячої хірургії, дитячих інфекційних хвороб, нервових хвороб, кафедрою дитячої стоматології, терапевтичної стоматології. Студенти виявляють інтерес до тематичних засідань: «Анатомічні помилки в практиці лікаря», «Череп в мистецтві», «Аномалії зубів» та ін. Робота в СНТ сприяє створенню особистості, вмінню застосовувати нові знання, формуванню практичних навичок.

Таким чином, навчально-дослідницька робота студентів є важливим компонентом навчального процесу у медичних навчальних закладах, а саме на кафедрі анатомії людини та сприяє розвитку творчого ставлення до навчальних дисциплін, кращому засвоєнню навчального матеріалу, систематизації та узагальнення отриманих знань.

УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

А.П. Левицький, А.П. Лапінська, Н.В. Хоренжий

Одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері освіти в Україні першої чверті XXI ст., визначених Національною доктриною розвитку освіти, є постійне підвищення її якості, оновлення змісту й організаційних форм. В умовах реалізації нових освітніх стандартів відбувається перехід від знанієвої парадигми до компетентнісного підходу, в рамках якого основним